

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250
Letna naročnina L. 2.500
Letna inozemstvo L. 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIX. - Stev. 8 (938)

Gorica - četrtek, 23. febr. 1967 - Trts

Posamezna številka L 50

OB ROBU NEKEGA ZASEDANIA

V Gorici se je preteklo soboto in nedeljo vršilo tretje zasedanje Slovenske kulturno gospodarske zveze in Unije Italijanov za Istro in Reko. Prejšnji dve zasedanja sta bili v Jugoslaviji. Teža zasedanja v Gorici so se uradno udeležili tudi zastopniki tukajšnjih krajevnih oblasti: goriški župan Martina, predsednik pokrajine Chientaroli, predstavnik prefekture, italijanski konzul v Kopru, jugoslovanski konzul Jože Gačnik iz Trsta, nekateri socialistični poslanci ter deželni svetovalci in tudi zastopnik SDZ iz Gorice dr. Kacin. Bilo je torej zasedanje z vsemi »žegnani«, kot se temu pravi.

Predmet zasedanja je bil pregled stanja obeh narodnih manjšin, slovenske v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Zato pa sta imela glavno mesto referat Borisa Raceta, predsednika SKGZ iz Trsta, in prof. Antonia Borme, predsednika Unije Italijanov za Trst in Reko. Vsak izmed poročevalcev je orisal položaj svoje manjšine. Boris Race je povedal stvari, ki so nam vsem bolj ali manj znane in pri tem pokazal, kako položaj slovenske manjšine v Italiji nikakor ni rožnat in niti ne pravno urejen, čeprav bi to moralo biti po določilih italijanske ustave.

Za nas je bilo bolj zanimivo poročilo prof. Borme, ker nam je pokazalo, kako jugoslovanske oblasti postopajo z italijansko manjšino v Istri. Iz njegovega referata je bilo razvidno, da daje Jugoslavija italijanskim organizacijam 400 milijonov dinarjev letne podpore za izdajanje knjig in časopisov, podpira kulturne krožke v Istri, rešila je problem učbenikov na italijanskih šolah, prireja seminarje za italijanske šolnike, preko tržaške podružnice ljudskih knjižnic dobivajo šole in knjižnice veliko število italijanskih knjig. Z ene besedo povedano, položaj italijanske manjšine v Istri ni še povsem urejen, je pa vsekakor dosti boljši kot pa slovenske v Italiji, zlasti še če upoštevamo, da smo tu Slovenci razdeljeni v tri ločene kategorije med Slovence na Tržaškem, ki jih ščiti londonski memorandum, med Slovence na Goriškem, ki nam republika priznava pravico do obstoja, in med Slovence v Benečiji, ki jih ni ali bi jih ne smelo biti.

Navzoči zastopniki državnih in političnih oblasti so imeli priložnost na tem sestanku slišati dobro in slabo o obeh manjšinah in pa tudi njihove želje in predloge. To je vsekakor pozitivno in mora vsak demokratični človek tako srečanja odobravati. Toda nekaj nam pri tem ni bilo pogodu. In sicer:

1. Zakaj so iste oblasti, ki so to srečanje podprle, prepovedale slično srečanje evropskih manjšin, ki bi se bilo moralo vršiti lani v začetku junija v Katoliškem domu v Gorici? Ali je skrb za manjšine monopol nekaterih? Kar eni smejo, je drugim prepovedano. To diši po diktaturi.

2. Druga stvar, ki nam ni všeč in ki nas potrjuje v domnevi, da je delo za manjšine privilegij samo enih, so besede, ki so najbrž ušle goriškemu županu. Dejal je namreč: »Gorica, v imenu katere vas prisrčno pozdravljam, vas je sprejela v goste za sestanek, na katerem boste razpravljali o vprašanih skupin narodnih manjšin, ki jih zastopata Unija Italijanov za Istro in Reko in Slovenska kulturno gospodarska zveza.«

G. županu želimo povedati, da Slovenska kulturno gospodarska zveza zastopa le del Slovencev, živčih v mejah italijanske republike in zato nima pravice, da »zastopa Slovence v Italiji«, temveč ona zastopa le tiste Slovence, ki so vključeni v njenih organizacijah, ne pa ostalih. In teh ni malo in tudi niso kulturno najmanj delavni. Če se ne morejo na zunaj postavljati kakor se postavlja Slovenska kulturno gospodarska zveza, je to samo zaradi tega, ker ne razpolagajo s finančnimi sredstvi, ki jih ima omenjena organizacija, in pa zato, ker za njimi ne stoji podpora jugoslovanske države. Toda zaradi tega nihče ni upravičen šteti Slovenske kulturno gospodarske zveze za predstavniclo slovenske manjšine v Italiji. Teža danes niti ona sama ne trdi več.

Tretji del fatimske skrivnosti

Fatima na Portugalskem se pripravljala na svoj zlati jubilej. Pred petdesetimi leti se je 13. maja Devica Marija prvič razodela trem pastirčkom: Luciji, Francku in Jacinti, ki so bili bratrance med seboj. Nato se je prikazala vsakega trinajstega v mesecu vključno do oktobra, razen v avgustu, ko je dal župan mlade vidce zapreti v ječo in jim prepredil na ta način srečanje z Marijo.

Vsebinska fatimskega poročila je dovolj znana: ljudje se morajo poboljšati; cele množice zajema en sam gon za uživanjem; ljudje so postali brezbrizni do vsega božjega. Marijino materinsko srce ne more več zdrževati pravične božje kazni. Prepredilo jo bo le, če se spolnijo trije pogoji: treba je delati pokoro in se žrtvovati v spravo za grehe; treba je moliti sv. rožni venec in treba je razširiti po svetu češčenje njenega brezmadežnega Srca. To Srce naj prisplo za mir, ker ga je Gospod zaupal njenim rokam.

Od vseh vidcev živi sedaj le še Lucija. Leta 1917 je imela deset let, sedaj jih ima šestdeset. Od 25. marca 1948 prebiva v karmeličanskem samostanu v vseučiliškem mestu Coimbra na Portugalskem. Tam živi odmaknjena od sveta, kjer skuša z molitvijo in žrtvijo tudi sama spolniti fatimsko naročilo.

KARD. OTTAVIANI O TRETJI SKRIVNOSTI

O Luciji se je zlasti veliko govorilo leta 1960. Tedaj so vsi, verni in neverni, z nestrpnostjo pričakovali, da sv. oče, tedaj vladajoči Janez XXIII., razodene tako imenovano tretjo skrivnost, ki jo je sestra Lucija zapisala z naročilom, naj se ne odpre pred letom 1960. Toda svet skrivnosti ni zvedel in sv. oče Janez XXIII. jo je s seboj ponesel v grob.

Pred kratkim pa je kardinal

Ottaviani, pro-prefekt kongregacije za verski nauk, odgrnil nekaj zastora nad to skrivnostjo. Zgodilo se je to v Rimu ob priliki marijanskega zborovanja, ki je bilo v prostorih dvorane »Marija Vnebovzeta« v papeškem kolegiju »Antoniano«. Navzoča so bila razna diplomatska predstavništva in nad deset kardinalov, med njimi tudi Cerejeira iz Lizbone na Portugalskem.

Kardinal Ottaviani je najprej obsodil nezdravo radovednost sveta. Premnogi so se za fatimsko skrivnost zanimali le zato, ker jih je k temu podžigala želja po senzacijah; nadlegovali so Lucijo s svojimi vprašanji, iskali v njenih besedah to, kar ni hotela reči, delali napačne in lažne zaključke ter objavljali podtaknjene izjave, ki so Fatimi dale prej videz legende kot resnice.

Po mnenju kardinala Ottavianija je dovolj zanimivega že v tistem delu fatimske skrivnosti, ki govori o strašnih kaznih, katere bodo prišle nad človeštvo, če ne bo delalo pokore in opravljalo molitev. Namesto da bi svet razmišljal o tem, kar je Marija jasno in nedvoumno napovedala, se je pa raje zadržal pri še neobjavljeni skrivnosti, čeprav bi grozote zadnje vojne nudile sedanjemu rodu, priči in žrtvi teh grozot, dovolj snovi za iti vase.

Nato je kardinal Ottaviani prešel na samo tretjo skrivnost in povedal za poslušalce, ki so mu sledili v grobnem molku, nekaj res izrednih stvari.

Po Marijinem naročilu je Lucija napisala za sv. očeta posebno poslanico, ki jo je zaprla v ovojnico in izročila škofu iz Leirie s pripombo, da pismo lahko prebere, saj je njen škof. Toda škof pisma ni odprl, temveč ga izročil papeškemu nunciju v Lizboni kardinalu Centu; ta ga je, spet zaprtega, odposlal v Rim kardinalu Ottavia-

niju, tedaj tajniku kongregacije sv. oficija. Kardinal Ottaviani je Lucijo osebno spoznal leta 1955, ko je bil obiskal Fatimo. Ob tisti priložnosti jo je bil tudi vprašal, zakaj naj bi poslanica ostala skrivnost do leta 1960. Lucijin odgovor je bil jase: »Tedaj bo postala bolj razumljiva.« Ko je prišel čas, da se pismo odpre, je papež Janez XXIII. to storil ob navzočnosti Ottavianija. Poslanica je bila pisana v portugalsščini; sv. oče jo je popolnoma razumel do zadnje besede, jo prebral tudi Ottavianiju, jo nato zaprl v ovojnico, to položil v drugo večjo, jo tudi zaprl in odločil, naj se hrani v tajnem arhivu Sv. sedeža; pismo se bo znova odprlo ali objavila njegova vsebina, kadar bo sv. oče to smatral za primerno.

Toda iz samih izvajanj kardinala Ottavianija so poslušalci dobili vtis, da je tretja fatimska skrivnost pisana na način prerokbe, torej ne z jasnimi besedami ter da govori o odnosih nekrščanskih narodov do krščanstva.

Govori se — je zaključil kardinal Ottaviani svoja nenavadna izvajanja — da obstaja notranja povezanost med fatimsko skrivnostjo in boleznim položajem Cerkve v širnih pokrajinah sveta, kjer je peklo sprožil svojo hudobijo zoper vse, kar je božje in sveto in kjer preganjalec, čeprav orokavičen v diplomacijo in s sladkobnim govoricenjem o miru poskuša čez svo zemljo raztegniti tisto oblast, za katero so značilni križi, morišča in ječe, posvečeni s krvjo in trpljenjem tolikih mučencev. Toda prav ta fatimska skrivnost, čeprav nejasna, nam daje vedno bolj misliti, da se po letu 1960 pojavljajo znaki, ki vedno bolj napovedujejo, da se bližamo dobi, ko bo zavladal mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem. Vedno bolj je opazno, da papeževi napori za mir na svetu že niso več tako nerodovitni kot v preteklosti. Če je razlaga tretje fatimske skrivnosti — je dodal kardinal Ottaviani — v tej smeri pravilna, in mi si upamo to verjeti, tedaj se morajo naša srca odpreti zaupanju v božjo Previdnost in tako se zdi, da bo petdesetletnica prikazovan v Fatimi prepojena prav s tem zaupanjem, ki nam ga hoče posredovati in vlti Marija v bolj svetlo bodočnost človeštva.

Kritizirani predsednik rdeče Kitajske

Najvišji organ oblasti v ljudski republiki Kitajske je nacionalna ljudska skupščina, voljena na štiri leta. Vlada je njen izvršilni organ ter se imenuje državni svet. Sestavlja jo 41 ministrstev; ministre imenuje nacionalna ljudska skupščina na predlog predsednika republike.

Ta je od leta 1958 Liu Sao Ci in je star 68 let. Vse do »kulturne revolucije« so ga smatrali za Maocetungovega naslednika. Toda od začetka divjanja rdečegardistov je osrednja tarča napadov. Očitajo mu, da je voditelj »izdajalske skupine revizionistov« in da njegovih spisi niso v skladu z mislijo Maocetunga. Liu Sao Ci sodi med glavne organizatorje Maovega

kmečkega gibanja v teku revolucije. Je avtor revolucionarnega priročnika o popolnem komunistu in zagovornik potrebe kritike in samokritike. Uradno kljub stalnim napadom še ni bil odstavljen s položaja, a njegova zvezda očitno zahaja.

Sedanji predsednik rdeče Kitajske je sin premožnejšega kmeta. Takoj po zmagi oktobrske revolucije se je vrnil iz Moskve, kjer je študiral, na Kitajsko ter se leta 1922 udeležil ustanovitvenega kongresa komunistične partije Kitajske. Leta 1930 ga spet najdemo v Moskvi v mednarodnem odboru sindikatov. Nato odide znova na Kitajsko, kjer se udeleži »velikega« pohoda; leta 1941 postane politični komisar tretje armade, leta 1954 predsednik ljudskega kongresa in končno leta 1959 predsednik republike.

V centralnem komiteju komunistične partije je drugi od petih podpredsednikov. Leta 1957 v septembru je imela partija 12.720.000 članov; od tedaj nove številke niso bile objavljene. Sedanji centralni komite je bil izvoljen 15. septembra 1956. Leta 1958 je na svojem drugem zasedanju obsodil program Zveze komunistov Jugoslavije, ki je bil sprejet na sedmem kongresu v Ljubljani. Vojaško vodstvo je tesno združeno z državo. Pet od osmih ministrstev na področju industrije imajo v rokah predstavniki vojske, vojak je zunanji minister Cen Ji, ki ima že dvajset let čin maršala in general je tudi 80-letni Cu Teh, od leta 1949 do 1954 poveljnik osvobodilne vojske in od leta 1959 predsednik nacionalne ljudske skupščine.

Predsednik ljudske komunistične republike Kitajske Liu Sao Ci

NATO in njena bodočnost

Ko je takoj po zadnji svetovni vojni pokazal komunizem svoje prave namene, je bil med prvimi, ki je to jasno spoznal, bivši severnoameriški predsednik Harry Truman. Naglo se je otresel optimizma svojega prednika Roosevelta ter začel na podlagi svoje »doktrine« boj zoper Stalina. Uspel je v Grčiji in v Perziji, kasneje pa še v Koreji. Evropo je gospodarsko spravil na noge z Marshallovim načrtom. Takoj zatem je priključil v življenje Severno-atlantsko obrambno organizacijo NATO. Trumanovo doktrino o zadržanju komunizma je pod Eisenhowerjem severnoameriški zunanji minister Dulles razvil v mednarodno mrežo obrambnih pogodb, naperjenih proti sovjetskemu imperializmu. Marshallov plan je po nekaj prehodnih poskusih dobil novo obliko v Evropski gospodarski skupnosti, ki živi in deluje še danes. Ostala pa je tudi NATO-organizacija.

Seveda pa se je od Trumanovih časov marsikaj spremenilo. S Stalinovo smrtjo je začel najprej odmirati strah pred rusko napadalnostjo. Spor med Sovjetsko zvezo in Kitajsko je še bolj zmanjšal »rusko nevarnost«. Končno se je pojavil še general De Gaulle, ki je pa strah pred Rusijo sploh odpisal. Njegov pretirani nacionalizem ga je prignat tako daleč, da je leta 1966 NATO-organizacijo zapustil in se ji odpovedal. NATO se je tako znašla pred čisto novimi razmerami.

Svojega obstoja ne more več zagovarjati s sovjetsko napadalnostjo. Sprjazniti se mora z dejstvom, da Francija ni več njena članica in da verjetno nikdar več ne bo. Ni ji tudi znano, kako dolgo bo trajal spor med Rusijo in Kitajsko in kaj bo potem, ko tega spora ne bo več.

Po drugi strani se je pa spremenilo tudi ravnesje sil znotraj NATO. Anglija je oslabela, Nemčija je vojaško poleg ZDA najbolj pomembna v organizaciji, Francija kot protitež je odpadla, Severna Amerika se je zapletla v vietnamsko vojno in ne ve, kdaj in kako jo bo končala.

Vse to postavlja NATO v nov položaj in pred nove naloge. Ali naj ZDA še vztrajajo v njej in jo podpirajo? Naj jo prepuščijo Evropi, da se vojaško tako organizira, kot je gospodarsko že organizirana v Evropski gospodarski skupnosti? Naj omejijo število svojih divizij v Evropi in zmanjšajo stroške zanje? Sam Eisenhower meni, da bi bilo dovolj, ako bi ZDA imele v Evropi le dve diviziji z nekaterimi sodobno opremljenimi strokovnimi četami. Toda ne bo s tem padel severnoameriški vpliv na Evropo, ki postaja vedno bolj samozavestna? Dovolj vprašanj za diplomate, da bodo ugotovili, kakšna naj bo NATO-organizacija v bodočnosti.

Čudno gospodarstvo

Univerzitetni profesor dr. Dušan Stančević je ugotovil, da propade v Jugoslaviji vsako leto zaradi malomarno vodeneja transporta, pomanjkljivega shranjevanja ter napačnega parkiranja: 22.000 vagonov grozdja, 8.000 vagonov češpelj, 2.700 vagonov jabolk, 800 vagonov češenj, 600 vagonov breskev in 350 vagonov marelic, od zelenjave in povrtnine pa 46.000 vagonov krompirja, 9.000 vagonov zelja in ohrovtva, 5.600 vagonov rdečih melancan, 8.000 vagonov dinj in lubenic ter 3.500 vagonov paprike. Z drugimi besedami, na vsakega prebivalca Jugoslavije pride več kot 10 kg uničenega grozdja in 23 kg krompirja. Pa se je zgodilo, da so morali leta 1965 nekaj tega uničenega blaga celo uvoziti, npr. krompir. Če bi se vse te stran vržene količine pojavile pravi čas na tržišču, bi pripomogle k znižanju cen in k večjemu nakupu potrošnikov.

Lanska letina je bila izredno rodovitna, toda kaj, ko pa gospodarski krogi nanjo niso bili pripravljani! Zaradi pomanjkanja skladišč bodo velik odstotek pojedli glodalci in žuželke prav v času, ko je npr.

v Indiji lakota. Nekdo je omenil celo številko milijon ton.

Kar se tiče zaslužkov, so v Jugoslaviji ti zelo nesorazmerni. Najnižji povprečni osebni dohodki so bili na osnovnih šolah komaj 66.500 S din, najvišji pa pri tistih, ki so zaposleni pri loteriji in športnih stavah (142.300 S din). Povprečen osebni dohodek je lani v oktobru znašal 76.400 S din. V gospodarstvu zaposleni so imeli 75.100 S din, v negospodarskih dejavnostih pa 83.500 S din povprečnih osebnih dohodkov. Nogometaši stojijo dosti bolje: v sarajevskem klubu »Zeljeznica« prejema povprečno klubski član 220 do 280 tisoč starih dinarjev, posamezniki (npr. Zambata) pa prejmejo tudi čez milijon na mesec, kot se je to zgodilo lanskega novembra. Beograjski časopis »Nin« upravičeno pripominja: »Docela zgrešeno je z visokimi plačami zadrževati nogometaše in druge športnike, da ne gredo v tujino, istočasno pa mirno dopuščati, da zaradi poklicne nesorazmernih plač odhajajo na tuje zdravniški, inženirski, ekonomisti in drugi strokovni delavci.«

Človeška in božja tehnika

Včasih so ljudje živeli od ročnega dela. Jedli so kruh, ki so si ga ročno spekli iz ročno omlačene pšenice; ta je bila spet ročno posejana, opleta, požeta, pozvana v snope...

Danes se vse to dela industrijsko, s stroji. Pšenice se človeška roka sploh ne dotakne, dokler si ne odlomi grizljaja in si ga nese v usta. To je prav značilnost naše dobe: vsestransko je že industrializirana. In moramo reči — po industrijsko ne gre slabo. Stroji bruhaajo silne količine izdelkov. Če bi bila kupna moč ljudi večja, bi jih nabruhalo še več.

Dovolj je sodobnemu človeku, da pritisne na vzvode in že se sprožijo strahotne energije, da mu služijo in so mu na razpolago. Z lastno močjo bi morda utegnil skovati nekaj kilogramov železa na dan; sedaj ga igraje skuje na tone, po 10.000 avtomobilov v štirindvajsetih urah in 10.000 časopisov na uro... in še in še! Da, nekdo je leta 1945 pritisnil na vzvod, padla je bomba, pa je bilo na mah mrtvih 90.000 ljudi in celo mesto porušeno.

Nekatere je ta res veličastna moč tehnike tako prevzela, da se jim zdi, da so gospodarji sveta, neodvisni od vseh sil, zlasti od najvišje. Toda to se zgodi le tistim, ki imajo oči, da bi videli, pa ne vidijo in razum, da bi razmišljali in ne razmišljajo. Le plitev človek ostane pri zunanjih pojavih in ne išče vzrokov dogajanja, kdor pa je kolikčak globok, mu bo prav moderna tehnika pot k Bogu, saj mu bo odprla skrivnosti božje tehnike.

TUDI V TEHNIKI SE RAZODEVA BOŽJA MOČ

Komur je znano, da je za sodobno

letalo na reakcijski pogon potrebnih 60.000 načrtov in 100.000 sestavnih delov, še bolj občuduje Tistega, ki je sestavil brezprimerno bolj zapletene stroje. Človeško telo je sestavljeno iz 30.000 milijard celic. In te celice niso kak preprost sestavni del človeškega organizma, temveč vsaka zase velikanske tovarne v malem. Stroji in uradi za načrte nas danes ne morejo več trgati od Boga proč, temveč nam ga vedno bolj približujejo.

Človek bi se moral čutili v svojem odnosu do Boga kot njegov vajenec ali pomočnik, nikoli pa ne kot božji tekmeč. Božja tehnika bo zmeraj nad našo! Ena sama rdeča detelja, visoka nekaj prstov, proizvede pet sto semen, katerih vsako je možno naprej rasti in roditi in napolniti zemljo. Orhideja si pripravi na enem stebelu po milijon semenčic. Topolovo seme povzroča spomladni prave snežne viharje in na daleč pobeli vso okolico. Najboljše letalo dvigne tovora komaj za četrtno lastne teže; čebela, delo božjih rok, zlahka dvigne breme, ki je težko kot ona sama.

Pa tudi, če bo v prihodnosti industrializirani človek presegel naravo, ne bo mogel, če bo hotel biti pošten, nikdar zatajiti dejstva: vsa tehnika živi le od pokorščine božjim postavam. Ves človekov napredek bi se zrušil kot grad iz kart narejen, če bi naenkrat odpovedali zakoni, ki jih je Bog položil v stvarstvo. Vsa industrija, vsa tehnika, ves razvoj je mogoče le tako, da istočasno ustvarjene reči služijo Bogu in proslavljajo Boga.

Ne, sodobnemu kristjanu že ni treba hoditi več na deželo, da se sreča s svojim Bogom. Industrializirano življenje ga kar samo vodi k Bogu — gradbeniku vesoljstva.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Fond za zidavo cerkva

Apostolski administrator Slov. Primorja škof dr. Janez Jenko je ustanovil poseben fond za zidavo cerkva. Najprej bi naj prišla na vrsto zgradnja nove župnijske cerkve v Idriji (prejšnjo so sedanje oblasti, deloma porušeno od letalskih napadov, zravnale z zemljo), nato popravila v malem semenišču v Vipavi, novo župnišče v Izoli, kdaj pozneje pa še nove cerkve v Portorožu, Novi Gorici in drugod. Škof dr. Jenko še posebej vabi vernike, naj bi darovali namesto vencev ob priliki pogrebov v fond za zidavo cerkv. V okrožnici piše takole: »Dragi verniki, ki vas je obiskala žalost ob izgubi vaših milih in dragih, priložite krsti pokojnika nemiljiv venec duhovnega cvetja dobrih del, ki jih ne bo grobar v nekaj dneh nesel na smetišče, ampak bo pokojniku pospešil večno srečo, preostalih pa bo v trajno korist.« Dušnim pastirjem pa naroča, naj se v cerkvi darovalcem javno zahvalijo.

Zalego je

Avto-moto zveza Slovenije pripravlja šesto izdajo avtokarte Slovenije. Kot smo že omenili v našem listu, so imele dosežanje izdaje na slovenskem prekomejnem narodnostnem ozemlju je uradna italijanska oziroma nemška imena. Pred časom je bil namreč sprejet dogovor, da se v mednarodnem prometu imena krajev tiskajo le v uradnem jeziku posameznih držav. Toda italijanski in avstrijski sosedje se tega dogovora niso držali. Zato se je sedaj Avto-moto zveza Slovenije odločila, da do slovenskih sosedov ne bo več tako obzirna, saj tudi oni niso do Slovencev; šesta izdaja avtokarte Slovenije bo zato imela poleg italijanskih oz. nemških krajevnih imen tudi domača slovenska vsepovsod, kjer živi slovenska manjšina, pri slovenskih mestih z italijansko manjšino pa tudi italijansko.

Na vsak način je pismo Franceta Avčina, ki se je 19. januarja letos v ljubljanskem »Delu« obregnil ob napačno slovensko sramežljivost in pokritiziral dosežanje imenoslovje na italijanskem in avstrijskem delu turistične avtokarte Slovenije, zalego in doseglo to, kar je nameravalo, česar se veselimo tudi vsi, ki tvorimo slovensko manjšino v zamejstvu.

Nečedni posli z mrtvimi

Prebivalstvo mesta Celje in njegove okolice te dni ogorčeno razpravlja o grdi aferi, ki je prišla na dan v zvezi s celjskim pogrebniškim zavodom. Od leta 1964 se je namreč ponovno dogodilo, da je grobar v razmaku nekaj tednov zakopal v eden in isti grob po dva ali celo tri mrtviče. Zgodilo se je tudi to, da je šofer, ki je krsto pripeljal, dejal grobarju: »Kar vrzi ga noter, krsto pa vrni!« Grobar je ubogal, saj se je moral držati »smernice«, šofer pa se je s krsto vrnil na pogrebni

zavod, kjer so jo razkužili in nato znova uporabili. Ko so nato prihajali svojci, da obiščejo grobove svojih pokojnih, jim je grobar kratkoma pokazal kak grob, saj so bili to po njegovih besedah samo »ubogi ljudje, za katerimi ni šel ne župnik in ne politik.« Grobar nadalje trdi, da so odgovorni v pogrebništvu za to početje vedeli in ga odobraval. Direktor podjetja Franc Tržan je priznal, da mu je znan vsaj en primer pokopa brez krste, kar so ugotovili kasneje, ko je voznik pripeljal krsto nazaj. Potem pa je skrušeno dodal, da je pošteno delal 30 let, sedaj pa je podlegel miselnosti, da je po smrti vseeno, kako se koga pokopje, zlasti če je mrtvec ostal brez denarnih sredstev ali svojcev, da bi se zanj zanimali.

Preiskava je do sedaj ugotovila pet takih skupinskih grobov, med njimi enega s tremi mrtvi. Nihče, razen grobarja, pa seveda ne ve točnega števila. Med pokopanimi so tudi trupla brez krst in baje celo krste brez trupel. Celjani se sedaj upravičeno z ogorčenjem sprašujejo, ali so v grobih, na katere nosijo cvetje, zares samo njihovi svojci.

Doživel je krizo vere

Duhovnik Charles David je bil na visoki šoli v semenišču Heythrop na Angleškem profesor bogoslovja. Sedaj je star 43 let. Obenem je bil glavni urednik duhovniške revije, ki jo izdaja založba Tablet. Revija je lani prinesla nekaj člankov, ki so zaskrbeli kardinala Heenana, londonskega nadškofa; zato je le-ta postavil zahtevo, naj se mu v bodoče nadaljnji članki pred tiskom predložijo v pregled. Urednik David je nato odstopil, a kasneje na kardinalovo željo uredništvo spet prevzel. Kardinal ga je imel zelo v časti; bil je njegov teološki svetovalec in se je udeležil kot bogoslovni strokovnjak vseh štirih koncilskih zasedanj.

Zato je bilo veliko presenečenje, zlasti med angleškim katoliškim svetom, ko je lani 20. decembra Charles David na tiskovni konferenci sporočil, da izstopa iz katoliške Cerkve, češ da katoliška Cerkev, zgrajena na papežu in škofih, ni Cerkev, kakršno je hotel Kristus. Dne 4. februarja letos pa je storil še nov korak: v anglikanski cerkvi Vseh svetnikov v Haslingfieldu, blizu Cambridgea se je oženil s 36-letno katoličanko Florence Henderson, s katero sta se že nekaj let poznala. David je izjavil, da za poroko ne potrebuje nobenega cerkvenega dovoljenja, a da ne bo vstopil v anglikansko Cerkev.

V Cerkvi se je že večkrat kaj podobnega zgodilo. Podoben primer se je pred 20 leti pripetil v Rimu; tedaj je izstopil iz Cerkve jezuitski pater Tondi, ki je bil celo tajnik najbolj odlične papeške univer-

Umril je oče atomske bombe

V Princetonu v državi New Jersey (ZDA) je 19. februarja umrl Robert Oppenheimer, priznani fizik, ki je vodil ameriške znanstvenike pri izdelavi atomske bombe. Umril je za rakom v starosti 62 let.

Njegova smrt je zelo presenetila ameriške znanstvenike, kajti nihče ni vedel za njegovo bolezen, posebno ker je Robert Oppenheimer živel zelo skrito in se ni udeleževal javnega življenja.

Robert Oppenheimer je bil brez dvoma eden najbolj nadarjenih znanstvenikov zadnjega stoletja. Človeštvo se ga bo vedno spominjalo v zvezi na strahote prve atomske bombe, ki je padla na Hirošimo. Svoje velike zmožnosti ni uporabil v dobrobit človeštva, temveč jih je usmeril v razdejavanje in smrt stotisočev. V zadnjem času so ga obtožili simpatije s komunizmom in ga držali v ozadju. Trdijo, da je bil med tistimi, ki so Sovjetski zvezi posredovali atomske tajnosti in komunističnemu svetu omogočili, da je prišel do lastnega atomskega orožja. Oppenheimer je bil mnenja, da je za svet boljše, ako imata oba nasprotna bloka to uničevalno silo kot pa da bi jo imele le Združene države Severne Amerike.

Zastraženi povratek Tita

Prejšnji petek je jugoslovanski predsednik Tito zaključil svoje petdnevno bivanje na Dunaju. Brez dvoma je užil mnogo časti, videl marsikaj lepega, bil v ospredju zanimanja in predmet splošne pozornosti. Vse to lepo razpoloženje pa je pokvarila vest, da je v četrtek, 16. t.m. avstrijska policija pred hotelom »Imperial« — kjer je Tito na Dunaju s svojim spremstvom stanoval — aretirala 26-letnega Jugoslavana hrvaške narodnosti Mirka Gabrovca, ki že nekaj let živi v zahodno-nemškem mestu Karlsruhe. Pri Gabrovcu so našli revolver z 18 naboji. Seveda ga je policija takoj priprla in začela z zasliševanjem. Gabrovce je dejal, da je Tito »morilec in bandit« in da je prišel z namenom, da »nekaj napravi«. Gabrovca je nato policija predala sodišču, da ga sodi zaradi nedovoljene nošnje orožja in nezakonitega vstopa v državo.

Policija je aretirala tudi štiri državljane avstrijske narodnosti, ki so se označili za komuniste kitajske usmerjenosti. Prišli so pred hotel »Imperial«, da tam razvijejo napis s protitovskimi gesli, toda bili so odstranjeni, predno so mogli namero izvesti. Po kratkem zaslišanju so bili spušteni na svobodo.

Titov obisk je dal avstrijski policiji sploh mnogo dela. Že pred nekaj meseci je pregledala seznam vseh sumljivih oseb, zlasti jugoslovanskih emigrantov in jih postavila pod nadzorstvo. Prav tako so prečevali ideološko pripadnost vseh, ki stanujejo nasproti hotelu »Imperial«. Okna vseh stanovanj, ki gledajo na ceste, kjer se je vozil Tito, so morala biti zaprta.

Tudi povratek z osebnim vlakom predsednika Tita je imel pečat splošne mobi-

Romanje v Rim

(V TEDNU PO BELI NEDELJI)

Letos mineva 1900 let, kar sta v Rimu dala življenje za Kristusa apostola sv. Peter in Pavel. Pred 1100 leti pa sta potovala skozi Panonijo v Rim apostola Slovanov sv. Ciril in Metod. S seboj sta vzela vrsto slovenskih učencev in nekateri izmed njih so bili v Rimu posvečeni v duhovnike.

V spomin na te dogodke prireja Duhovska zveza in Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu in Gorici v dneih od 4. do 7. aprila romanje v Rim.

Isti teden bodo v prestolici krščanstva tudi romarji iz ljubljanske, mariborske in koprške škofije.

SPORED NASEGA ROMANJA

Torek, 4. aprila: Ob 6.40 odhod iz Trsta (z vlakom). Ob 17.50 prihod v Rim. **Sreda in četrtek, 5. in 6. aprila:** Obisk grobov sv. Petra in Pavla ter sv. Cirila, avdienca pri sv. očetu, ogled mesta, srečanje z ostalimi slovenskimi romarji in rojaki v Rimu.

Petek, 7. aprila: Ob 12.34 odhod iz Rima (Termini). Ob 23.48 prihod v Trst. Stroški za celotno romanje: 19.500 lir in 300 lir vpisnine. Prijaviti se je mogoče v Trstu v trgovini Fortunat (ul. Paganini 2) ali v Vzhodnem domu (ul. delle Docce 38), v Gorici pa pri g. Stefanu Kleindienstu in sicer do 15. marca.

Ob prijavi je treba dati točen naslov in plačati celotne stroške. Podrobnejša poročila dobe prijavitelj pisмено na svoj dom. Skrb za romanje imata gg. Stanko Janežič in Angel Kosmač. Toplo vabimo vse, ki vam je mogoče, da se jubilejnega romanja udeležite.

Duhovska zveza - Apostolstvo sv. Cirila in Metoda
Trst - Gorica

Vojna brodograjska Amerike in Rusije

Trenutno imajo Združene države Severne Amerike 3.400 vojnih ladij, med njimi 60 letalonosilk, 207 podmornic, 38 križark, 670 rušilcev, 220 minonoscev, povrhu pa še veliko število hitrih obrežnih čolnov. 70 podmornic je že na atomski pogon; vojaško poveljstvo računa da bodo leta 1970 že vse ameriške vojne ladje opremljene z atomsko pogonsko silo.

Sovjetska zveza ZDA ne dosega po svoji moči na morju, je pa edini njen resni tekmeč. Anglija, Francija in Zahodna Nemčija so daleč za njo. Rusija ima sedaj 40 atomskih in 340 navadnih podmornic, 20 križark, 110 rušilcev in okoli 1.350 hitrih obrežnih čolnov razne velikosti, med njimi tudi 300 lovcev na mine.

V nedeljo 26. februarja bo imel škof dr. Janez Jenko iz Kopra za slovenske izobražence v Trstu velikonočno duhovno obnovo. Ob 10. dopoldne bo najprej sveta maša, nato sledita dva govora, eden dopoldne in drugi popoldne. Kraj obnove: Provincialni dom šolskih sester, ul. delle Docce 34.

V nedeljo 5. marca bo ob 4. popoldne na Opčinah blagoslovitev nove župnijske dvorane. Podrobni spored bomo še javili.

Z GORIŠKEGA

Večer posvečen Simonu Gregorčiču

Vsi, ki so se udeležili v četrtek, 16. t. m. kulturnega večera v Katoliškem domu v Gorici, posvečenega Simonu Gregorčiču in njegovi pesmi, so odhajali zadovoljni, saj so preživeli poldruge uro ob pestrem programu, ki je zadovoljil oko in srce.

Večer je pripravilo Slovensko kat. akademsko društvo (SKAD) v Gorici v zvezi s 60-letnico pesnikove smrti, ki je bila 24. novembra lanskega leta. Udeležba je bila za dan v tednu zelo velika, znanje, da ima »goriški slavček« tudi v sedanjem rodu mnogo občudovalcev. In to upravičeno, kar so potrdile tudi posamezne točke sporeda.

Najprej je pod vodstvom g. Stanka Jerićija nastopil pevski zbor »Lojze Bratuž« in zapel Aljažovo skladbo »Opomin k ve selju«. Tako je bilo ustvarjeno »gregorčičevsko« razpoloženje, ki so ga še bolj povzdignile skioptične slike s primerno glasbo in razlago, ki jih je posnel g. župnik iz Doberdoba Bogomil Breclaj ter gledalci na svojstven način prikazali pesniško življenjsko pot iz planinskega rajja pod Krnom preko Kobarida v »deželo rajskomilo« na Vipavskem, njegovo trpljenje, boje in krize ter njegov življenjski zaton v Gorici.

Sledil je samospev ge. Mire Brajnik Pangosove, ki je s svojim dovršenim glasom odpeval skladbo pok. dr. Mirka Brumata »Zjasni zvezde mu temne!«

Nato je nastopil pesnik sam v svoji zani besedi. Dr. Kazimir Humar je razčlenil njegovo pesem, katere značilne pike merke so nato dijaki in akademiki recitirali žal dostikrat s premalo poudarka in zanosa. Nastopile so tudi naše najmlajše s pesmijo »Mavrica« in si s svojim pri kupnim predvajanjem osvojile zbrano občinstvo.

Za zaključek je prišel na oder moški zbor »Mirko Filej« ter zapel dve Gregorčičevi pesmi: »Mojo srčno kri škropile« v Vodopivčevi ter »Soči« v Aljaževi predbi.

lizacije avstrijskih varnostnih sil. Pri tem je sodelovalo okoli dva tisoč policijskih agentov, nad vlakom so letali helikopterji, ob progi po cesti so drvele policijske izvidnice. Ko se je Tito za nekaj ur ustavil v Gradcu, se je prizor ponovil. Policija je pregledala vhode k vsem podzemskim kanalom, ki so okrog glavne postaje in pod cestami, koder se je vozil Tito. Ko je »modri vlak« zapustil pri Špilju avstrijsko ozemlje, so se gotovo avstrijske oblasti globoko oddahnile, verjetno pa tudi sam Tito in njegovo spremstvo. Ni namreč prijetno biti odgovoren za varnost človeka, o katerem je sam vodilni hrvaški komunist dr. Bakarić dejal, da »ne manjka v tujini Hrvatov, ki bi radi Tita likvidirali.« Brez dvoma bo imel avstrijski državni poglavar Jonas, ko bo vrnil Titu obisk, mirnejše potovanje. Njemu ne bo nihče stregel po življenju. In zakaj ne? Ker je prišel na oblast na demokratičen način, Tito pa potom krvave revolucije.

Nas Slovence pa zanima v zvezi s Titovim obiskom še nekaj drugega: ali je njegov obisk kaj utrdil položaj slovenske manjšine na Koroškem. Iz vsega pisanja listov kakor tudi iz izjav, ki so jih podali Tito in avstrijski državniki, bi mogli sklepati, da je v tem oziru vse v redu.

Tako se je avstrijski zunanji minister Tončić-Sorinj znebil izjave, da je bil v zadnjih letih razvoj na področju odnosov države do slovenske in hrvaške manjšine tako ugoden, da to vprašanje pri pogovorih ni imelo večjega pomena. Zdi se, da je jugoslovansko odposlanstvo to mnenje v polni meri delilo, saj skupno poročilo o obisku in razgovorih, potem ko dá velik poudarek volji po razširitvi in utrditvi gospodarskih stikov med obema državama, probleme slovenske in hrvaške manjšine odpravi z ugotovitvijo, da je opazen napredek v uresničevanju pravic obeh manjšin, ki kot to dokazujejo zadnja leta, v vedno večji meri delujeta v smeri povezovanja dveh sosednjih držav. Avstrijska stran pa ponovno poudarja, v svoji že preizkušeni taktiki batin in obljud, da se bodo kulturni in gospodarski interesi manjšin stalno boljšali ob soglasju samih manjšin. Fraze, ki lahko pomirijo Tita in beograjske kroge, ne morejo pa utiti zaupanja članom prizadetih manjšin, ki iz dneva v dan doživljajo izigravanje dunajskih oblasti.

Zato slovenski manjšini na Koroškem prav malo koristi Titova izjava, ki jo je izrekel ob priliki sprejema v palači Pallavicini na Dunaju odposlanstvu koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, da ima manjšina pomembno funkcijo povezovanja med narodi in državami ter da je prepričan, da bo sedanje izredno ugodno vzdušje v odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo pospeševalno delovalo tudi na reševanje manjšinskih problemov.

Za Tita je po njegovih lastnih besedah, ki jih je povedal zbranim časnikarjem ob svojem povratku v Beograd, glavno to, da se med obema državama, med katerima da ni večjih nerešenih vprašanj, okrepijo medsebojni osebni, gospodarski in kulturni stiki ter turizem. Zato bo jugoslovanska uradna politika kot do sedaj skrbno pazila, da se ne bo vtikala v raznarodovalni proces, ki ga izvaja avstrijska vlada nad svojima slovenskima manjšinama, kajti ne kaže, da bi se z izpostavljanjem za koristi manjšin pokvarilo ugodno vzdušje meddržavnega sodelovanja.

Letno poročilo Sv. sedeža

Sredi februarja je Sv. sedež v Rimu izdal letno poročilo, ki se nanaša na delavnost Cerkve v letu 1966.

Iz njega je razvidno, da je na svetu 479.568.500 katoličanov, to je 14.447.456 več kot leta 1963, ko je bila izvršena zadnja statistika. V tem razdobju pa je padlo število duhovnikov za 313 oseb; trenutno jih je med svetnimi in redovnimi 346.685. Pojav je zaskrbljujoč, saj ob večanju števila vernikov prihaja na posameznega duhovnika vedno večje število duš, kar vse ni v prid uspešnemu dušnemu pastirstvu.

Vatikanska država ima 545 svojih državljanov; med njimi je 28 kardinalov. Leta 1966 je bilo izdanih 46 potnih listov. Rimska Rota je leta 1966 obravnavala 291 zakonskih pravnih (144 iz Italije in 147 od drugod po svetu), 201 se je tikalo razveljavitve zakonske zveze; v 129 primerih je rimska Rota ugotovila neveljavnost zakona. V postopku je ostalo še 706 zakonskih zadev.

V pričakovanju imenovanja novega goriškega nadškofa

Kmalu bo preteklo mesec dni (28. februarja), kar je bil goriški nadškof msgr. Pangrazio premeščen na eno predmestnih rimskih škofij. Tako krajevni cerkveni krogi kot goriška javnost vsak dan bolj s pozornostjo čakajo na razglasitev imena novega goriškega nadškofa. Kdo bo, od kod bo, bo domačin ali vsaj iz dežele, bo znal tudi slovensko, vsa ta vprašanja se pojavljajo, dasi nanja nihče ne more dati odgovora. Sv. sedež ima dostikrat druge vidike kot so želje prebivalstva in tako pride včasih do imenovanj, ki v prvem hipu presenetijo.

Ko je leta 1962 dne 10. marca odstopil msgr. Ambrosi, je bilo govora o dolgi vrsti prelato, ki naj bi ga nasledili, le imena msgr. Pangrazia ni vzel nihče v poštev, saj je bil tam daleč v Livornu in v teh krajih čisto nepoznan. In vendar! Po enem mesecu in enem dnevu (11. aprila 1962) je prav njegovo imenovanje napravilo konec ugibanjem.

Novi nadškof bo štirinajsti v vrsti prelato, ki so od leta 1752, ko je bila z ukinitvijo oglejskega patriarhata ustanovljena goriška nadškofija, sedeli na škofijskem prestolu sv. Hilarija in Tacijana.

Prvi je bil grof Karl Attems (1752-1774); sledil mu je grof plemeniti Rudolf Edling (1774-1784), nato grof Franc Inzaghi (1788-1816). Vrsti grofov so se potem pridružili dr. Jožef Walland (1819-1834), Franc Ks. Lušin (1835-1854), dr. Andrej Gollmayr (1855-1883), dr. Matija Zorn (1883-1897), kardinal dr. Jakob Missia (1898-1902), Andrej Jordan (1902-1905), dr. Frančišek Borja Sedej (1906-1931), msgr. Karel Margotti (1934-1951), msgr. Hijacint Ambrosi (1952-1962) ter msgr. Andrej Pangrazio (1962-1967).

Najdlje sta vladala goriško škofijo nadškofa Inzaghi in Gollmayr (po 28 let), najmanj pa nadškof Jordan (3 leta). Trije so bili po rodu iz Goriče (Attems, Edling in Jordan), dva pa iz območja goriške nadškofije (nadškof Zorn iz Prvačine in nadškof Sedej iz Cerkna); ostali so prišli od drugod, med njimi najbliže msgr. Ambrosi — iz Trsta.

Ugotovljeno je, da so vsi goriški nadškofi do msgr. Ambrosija znali slovensko, mnogi pa so bili tudi po rodu Slovenci kot Gollmayr, Zorn, Missia, Sedej. Msgr. Ambrosi je bil po starših slovenskega porekla (Ambrožič), a je že desetleten vstopil v beneško kapucinsko provinco in popolnoma zgubil stik s slovenščino. Za zadnjega nadškofa msgr. Pangrazia je pa itak znano, da je takoj, ko je zvedel za imenovanje, izrazil pok. sv. očetu pomislek, da ne zna slovensko, pa ga je sv. oče ohrabil z besedami: »Vi ste še mladi, naučili se boste.« Pa se žal napoved sv. očeta ni uresničila, kajti razne okoliščine so msgr. Pangrazio prepredile, da bi se mogel posvetiti drugemu jeziku svojih vernikov. Zelo bi želeli, da bi ob imenovanju novega nadškofa tudi slovenski verniki prišli do nadpastirja, ki bo znal nanje nasloviti besedo v njih jeziku ter v slovenščini opraviti občestveno sv. mašo ter deliti zakrament sv. birne. Ali želimo kaj preveč? V duhu koncila je ta želja prav gotova.

Od vseh goriških nadškofov je msgr. Pangrazio prvi, ki odhaja iz Gorice na

nov sedež. Vsi njegovi predniki so ali v Gorici umrli ali pa se v Gorici sedežu odpovedali. Tako je odstopil nadškof Edling, ker je bil neljub avstrijskemu cesarju Jožefu II.; moral je umreti kot izgnanec v mestu Lodi leta 1803. Za njim je delil isto usodo dr. Sedej, ki se je moral umakniti na željo rimske kurije, na katero je brezobzirno pritiskala fašistična oblast. Škofiji se je odpovedal 2. novembra 1931 in še isti mesec globoko užaloščen zaradi krivičnega postopanja 28. novembra umrl. Msgr. Ambrosi je za svoj odstop navedel zdravstvene razloge. Po odstopu je živel še dve leti in pol ter umrl 25. septembra 1965 v kapucinskem samostanu v Thiene.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Sv. oče je obiskal župnijo Garbatello

Na drugo postno nedeljo je sv. oče obiskal zelo obljuden rimski okraj in sicer župnijo sv. Filipa v Garbatelli. Ljudstvo ga je sprejelo z največjim navdušenjem. V govoru, ki ga je imel, je sv. oče povedal, da je bil pred dvajsetimi leti pobudnik ustanovitve te župnije in zgraditve cerkve. Takrat je bil ta okraj še popolnoma zapuščen. Bilo je le nekaj stanovanjskih blokov za delavce in uradnike. Danes je ta nekoč predmestni okraj del velikega Rima. Pozdravil je vse navzoče in jim želel, da bi vedno služili Bogu in narodu s poštenim ter zglednim življenjem. Med sv. mašo je razdelil vernikom sv. obhajilo in še pred cerkvijo pozdravil in blagoslovil velikansko množico, ki ni našla prostora v cerkvi.

Konferenca afriških škofov

Od 8. do 15. februarja je bila v Bouakena v državi Slonokoščena obala plenarna konferenca škofov Zaprane Afrike francoskega jezika. Udeležilo se je 35 škofov: 4 iz Senegala, 6 iz Slonokoščene obale, 6 iz Visokega Volta, 5 iz Dahomeja, 3 iz Gvineje, 6 iz Mali, 4 iz Toga in 1 iz Nigerije.

Anglikansko sv. pismo tudi pri katoliškem bogoslužju

Biblična anglikanska družba v Vzhodni Afriki je prodala v zadnjih mesecih 2.250 izvodov nove izdaje svetega pisma v jeziku kiswahili. Katoliški episkopat v Tanzaniji je dal dovoljenje, da se ta izdaja lahko uporablja tudi pri katoliških verskih obredih.

Nevarnost televizije

Ce se šolski otroci dolge ure mudijo pred televizijo, to slabo vpliva na njihov duševni razvoj, do tega zaključka je prišla skupina italijanskih strokovnjakov. Ugotovili so tudi, da se mali gledalci zlepa ne naveličajo televizijskih oddaj in vztrajajo tudi pri tistih programih, ki so namenjeni odraslim. Zato prehaja odgovornost na starše in vzgojitelje, da znajo otroke voditi pri gledanju televizije. V Italiji ima približno vsaka druga družina televizijski aparat.

Prodoren uspeh zbor »J. Gallus« iz Trsta v Katoliškem domu

Zadnje nedeljo smo lahko prisostvovali v Katoliškem domu v Gorici lepemu umetniškemu večeru, ki nam ga je pripravil mešani zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta. Zbor je vodil dirigent in skladatelj prof. Ubald Vrabec. Nedeljski koncert je privedla Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici. Zbor »Jacobus Gallus« se je lani udeležil mednarodnega polifonskega tekmovanja v Arezzu ter odnesel drugo nagrado za mešane zbere na mednarodnem tekmovanju »Seghizzi« v Gorici.

Sporod nedeljskega koncerta je bil zelo bogat in je obsegal tri dele. V prvem smo lahko poslušali skladbe polifonskih mojstrov ter zahtevnejša modernejša dela. Drugi del je bil posvečen slovenski umetni, tretji pa narodni pesmi.

V delu, posvečenem mojstrom renesanse, smo zasledili skladbe Palestrine in Gallusa. Izvajanje tovrstnih skladb zahteva prav posebno interpretacijo in pevsko kulturo. Tako piše francoski muzikolog Maurice Emmanuel v delu »La Polyphonie sacrée«, da je možna dobra izvedba Palestrinove glasbe le, če je vsak vokalni del popolnoma siguren in sposoben z gotovostjo vstopiti v celoto; če vztraja stanovito v tej celoti; če proizvaja glasbene zvoke, ki so pravilni, odločni, živi; če se zna podrediti zborovski skupnosti, ne da bi preglasoval ostalih delov; če zna ostati svoboden ter istočasno spoštljiv do ostalih delov; če sprejme strogo in nenehno disciplino, ki jo mora izvajati tako pevec sam zase kakor pevovodja nad pevci.« Omenjeni stavki pa veljajo sploh za pravilno podajanje kakršnekoli polifonske skladbe. In tem zahtevam je v veliki meri odgovarjalo tudi izvajanje tržaških pevcev, ki jim je polifonija tako draga.

Poznanje svoje polifonske tehnike so pokazali v Palestrinovem štiriglasnem motetu »Ad Dominum« z jasno in logično izpeljavo. Sledili sta dve skladbi našega starega mojstra Jakoba Petelina-Gallusa, šestglasni »Miserere«, ki je bil poln mističnega razpoloženja ter »Christum natum«, v kateri pride do izraza tudi večzborje po vzoru beneške šole. Zbor »Jacobus Gallus« je v teh skladbah zopet dokazal, kako mu je kongenialno polifonsko petje, ki ga je treba res izvajati z vso preciznostjo in tehnično dovršenostjo, pa tudi z ljubeznijo.

Sledil je Petra I. Cajkovskega »Vjeruju«, mogočna religiozna skladba, ki jo je ruski skladatelj napisal za pravoslavno bogoslužje. Skladba ima tudi vse primesi romantične glasbe, zato so jo s temu primeru vznešenostjo podali. Vsem je že znan Karla Pahorja »Oče naš hlapca Jerneja«, ki je kipeča prošnja trpečega slovenskega naroda, kar tudi glasba sama občuteno izraža. Pevci so ji dali zato po-

trebnega ognja. Prvi del je zaključila črnka duhovna pesem »Deep River«, polna prijetne ameriške melodike.

V drugem delu so si sledila dela slovenskih skladateljev. Tako naj omenimo že klasično Nedvedovo »Nazaj v planinski raj«, Ferjančičevo »Tone sonce, tone« ter Ubalda Vrabca »Sinoči me je dekle vprašalo« in »Moj rojstni kraj«. Pravi »forte« tega dela pa je bil »Prihod« Ubald Vrabca. Skladba je močno epsko delo na Gradnikovo besedilo o prihodu Slovencev na zahodno ozemlje. V tej Vrabčevi skladbi je lahko zaslediti njemu ljub kontrapunktični postopek, ki daje glasbi vse večjo prostost. Pri izvedbi je lepo izstopila tudi vsa izrazna sila zbor. Skladbo so morali Tržačani na koncu še ponoviti.

Tretji del je obsegal skladbe s folklorno vsebino: Jenkovo »Pod oknom«, Boštjančičevo »Zabučale gore«, narodni v Vrabčevi priredbi »Po cesti gre« in »Kej me b'sh taku zamjeru« in dalmatinsko »Hvalile se Kaštelanke«. Za zaključek je bila na sporedu heroična Vrabčeva »Slovenska pesem«, ki je goriškemu občinstvu že dobro znana. Tudi to so morali Gallusovi pevci ob splošnem navdušenju ponoviti.

Vse točke je publika nagradila s toplim odobravanjem. Morda res ni bila zelo številna, a zato je bil njen neposreden stik z izvajalci še bolj živ. Zbor »Jacobus Gallus« je nedvomno dosegel pravi umetniški uspeh, ki ga bo gotovo še privedel na naš oder. Dirigent prof. Ubald Vrabec, ki smo ga še bolj spoznali kot dognanega skladatelja, je z njemu lastno taktirko s sigurnostjo vodil vse točke sporeda in se znal vedno živeti v pravilno podajanje tako klasičnih del kakor narodnih pesmi.

Nedeljski koncert se tako lahko uvršča v niz visoko umetniških glasbenih nastopov v našem mestu. Upamo, da bomo o podobnih kvalitetnih prireditvah lahko še večkrat pisali.

Andrej Bratuž

Smrt pogumnega protestantskega škofa

V Berlinu je umrl star 87 let bivši protestantski škof v Berlinu in predsednik nemške protestantske Cerkve dr. Oton Dibelius. Rodil se je v Berlinu 15. maja 1880. Dr. Dibelius je bil v času nacističnega režima odstavljen kot poglavar protestantske Cerkve v Brandenburgju in večkrat aretiran. Po vojni je postal škof Berlina in Brandenburgja. Večkrat je ostro nastopil proti Ulbrichtovemu komunističnemu režimu v Vzhodni Nemčiji, ki je leta 1960 začel proti njemu kazenski postopek. Zaradi starosti in slabega zdravja se je dr. Dibelius lansko leto odpovedal predsedstvu nemške protestantske Cerkve.

Pastirski obiski po rimskih župnijah

Sv. oče je s posebnim pismom napovedal pastirski obisk po župnijah rimske škofije. Pastirski obiski se bodo začeli v lateranski baziliki, ki je stolnica rimske škofije. Sv. oče pravi v pismu, da bi rad pastirski obisk po župnijah opravil sam, toda skrb za veselje Cerkev mu to preprečuje. Zato je nalogo poveril svojemu vikarju kardinalu Tragli, kateremu bodo pomagali pomožni škofje. Rimska župnija šteje nad 300 župnij in nešteto samostojnih cerkv, ki pripadajo raznim bratovščinam in ustanovam, zato bodo pastirski obiski zahtevali veliko časa in napora.

Dostojanstvo in krščanska svoboda

Francoski kardinal Lefebvre je izdal pastirski list, v katerem obsoja ravnanje tistih vlad, ki omejujejo svobodo posameznikov in ponižujejo njihovo dostojanstvo. V listu je rečeno, da mnogi proglašajo dostojanstvo človeške osebnosti in zahtevajo, da drugi spoštujejo njihove ideje, a istočasno se prav nič ne prizadevajo, da bi tudi sami spoštovali ideje drugih. Se danes najdemo ljudi, ki smatrajo krščansko vero kot zablodo človeškega razuma; zanikajo drugim pravico, da bi svobodno govorili, pisali, ustvarjali umetniška dela, ki niso popolnoma v soglasju z njihovimi idejami. Taki kontrasti so značilni in sami obsojajo ideje, ki jih ne navduhuje ljubezen do resnice.

Na sprejemu Radijskega odra v Trstu 1. februarja t. l. je bilo opaziti mnoge vodilne javne in politične delavce, katerih imena pogosto srečujemo v našem dnevnem in periodičnem tisku. Drugi od leve je predsednik tržaške pokrajine dr. Savona, za njim škedenjski slovenski dušni pastir Dušan Jakomin, ki ob sobotah vodi glasbeno oddajo za mladino, poleg njega ravnatelj RAI-a inž. Candussi. V sredini je znani slovenski industrialec iz Krmina in občinski odbornik istotam g. Ivan Prinčič. Nato sledijo: jugoslovanski konzul v Trstu g. J. Gačnik, deželni odbornik g. Stopper ter župan občine Repentabor g. Guštin

V petek 3. marca pri Sv. Ignaciju slovo goriškega nadškofa od slovenskih vernikov

JOSEFINE STEGBAUER 3
Prevedel J. P.

„Veš li število zvezdà...?“

Nosilnico za nosilnico so bolničarji znošili k bližnjemu reševalnemu vlaku in zdravniki so delali vso noč in pomagali težko ranjenim in tolažili laže ranjene. V bližnjo vas pa so tudi vso noč ropotali težki kmečki vozovi, na katerih so ležali ponesrečenci, katerim noben človek ni mogel več pomagati.

Med mrtvimi je ležala tudi Marjeta Becker. Ko je proti polnoči odpeljal prvi rešilni vlak, je že prišel drugi, da odpelje še preostale ranjence v bližnje mesto v bolnišnico. Med ranjenimi je ležala v težki nezavesti enajst do dvanajst let stara plavalasa deklica.

Proti polnoči je začelo deževati. A reševalci so neutrudno hiteli in iskali med ruševinami vlaka mrtve in ranjene potnike. Ni jih motil dež, ki je vedno gostej

padal in si iskal poti skozi špranje razbita vlaka. Tam je ležal zmečkan kovček in iz njega je molel potni list. Dež ga je močil vedno bolj in bolj. Počasi je popustilo lepilo, s katerim je bila na drugi strani nlepljena slika plavalasega dekleta. Ko so reševalci s silo razbili les med zvitim železom, da bi prišli v notranjost vagona, je padel kovček na tla. Potni list je padel v blato, a se nihče ni zmenil zanj. Človeška življenja so važnejša kot nekaj listov papirja. In s težkimi škornji so reševalci pogazili potni list...

»Renata Findeis« je bila podpisana pod fotografijo. In na nasprotni strani popis dekleta: 12 let stara, lasje plavi, oči rjave, posebnih znakov nobenih.

Iz vagona so prinesli reševalci trupla moža, žene in pa mlade deklice, katere obraz je bil ena sama krvava kepa. Bila je to mlada izseljeniška družina iz Kanade, ki se je vračala v domovino: oče, mati in otrok, ki niso imeli nobenih sorodnikov in zancev več v Evropi, po katerih nihče ni povpraševal, katerih nihče ni pogrešal. V mrtvašnici so slučajno položili truplo tega otroka poleg Marjete

Becker, služkinje Frohnerjeve družine v Avstraliji. Marjeta je imela svoj potni list in pa Rozviti in ročni torbici, ki je ležala sedaj poleg mrtve.

Ko so začeli natančneje preiskovati, katere je pri tej nesreči doletela smrt, so našli tudi ta dva potna lista. Brž so ugotovili, da je Marjeta Becker med mrtvimi. Deklica poleg nje s popolnoma razbitim obrazom po pač otrok, ki je z njo potoval. »Rozvita Frohner« je bila podpisana pod sliko, »12 let stara, lasje plavi, oči rjave, posebnih znakov nobenih«. In ko se je pri perilu našli vsi to znamenje R. F., ni nihče več dvomil, da je težko ponesrečena deklica Rozvita Frohner, ki se je vračala iz Avstralije z vzgojiteljico Marjeto Becker. Nihče ni iskal mrtve Renate Findeis, katere potni list je zmečkan obležal v blatu in katere starši so ležali mrtvi ob nasprotni steni mrtvašnice.

In tako so pokopali Rozvito Findeis poleg Marjete Becker in na preprost lesen križ zapisali: Tu počivata Marjeta Becker in Rozvita Frohner.

Tako je mala Rozvita umrla za ta svet, Rozvita, ki je medtem nezavestna ležala

v bolnišnici bližnjega mesta in za katero nihče ni vedel, odkod je prišla in kam se je mislila peljati.

2

IZGUBLJEN SPOMIN

Ko je Rozvita odprta oči, je začutila čudno težo v nogah, ki so tičale v mavčevih ovojih. Obenem pa jo je zabolelo v glavi, kot da bi ji kdo zasadil ostro iglo v možgane. Brez razumevanja je zrla v prijazen obraz mlade sestre, ki se je sklanjala nad njo. Rada bi mislila, a ni mogla. Začutila je čudno praznino v glavi: vse misli so ji izginile.

»No, punčka mala, si spet pri sebi?« je prijazno vprašala sestra.

Rozvita ni odgovorila. Pa saj ni mogla. Iskala je besed, a jih ni našla. Kakor voda med prsti so se ji izgubljale.

Zdravnik je baš hodil v sobi od postelje do postelje in preiskoval male bolnike. Sestra ga je brž poklicala: »Gospod doktor, mala se je zavedla.« Doktor se je brž obrnil in pohitel k Rozvitini postelji. Na vseh ostalih posteljah pa so se

dvignili otroci in zvedavo gledali proti Rozviti.

»Te kaj bolijo?« je vprašal zdravnik. S praznimi očmi se je Rozvita zazrla vanj. A dati ni mogla nobenega odgovora. »Kar pustite jo še spati,« je naročil zdravnik sestri. »Nikar je ne mučite z vprašanji. Naj spi je kozarec mleka, potem pa naj zaspi.«

Sestra je prinesla kozarec mleka in ga nastavila Rozviti na ustnice. Zeljno je ta popila nekaj požirkov, potem pa je utrujena omahnila v blazine in zaprla oči. Le mirno hanjanje je izdajalo življenje v njej.

»Hvala Bogu, to ni več nezavest, ampak spanec,« se je razveselil zdravnik.

Popoldne se je Rozvita spet zbudila. Sonce je prijazno svetilo skozi visoka okna, otroci so skoro vsi brez izjeme sedeli na svojih posteljah in se razgovarjali z domačimi. Bil je ravno čas obiska. Rozvita je slišala te razgovore in veselo vzklankanje otrok ter radovedna hotela dvigniti glavo. Pa je le poizkusila: komaj se je premaknila, že jo je vse zabolelo in z rahlim vzdihom je omahnila nazaj.

(se nadaljuje)

TRŽAŠKE NOVICE

Odkritje okostnjakov v dolinski cerkvi

Pri razkopavanju cerkvenega tlaka so odkrili v župni cerkvi v Dolini v štirih jamah 116 okostnjakov. Eden je bil skoro gotovo kanonik Franciscus Sanguigno, star 80 let, ki sicer ni župnikoval v Dolini, pač pa je živel kot upokojenec v Boljuncu, kjer ga je 26. decembra 1786 dosegla smrt.

Ne sme nas čuditi, da so našli v cerkvi toliko okostnjakov. Prav vse do Napoleonevega zakonika je bila navada, da kadar ob cerkvi ni bilo več prostora, so mrtvece pokopavali tudi v cerkvi sami. Duhovniki in bolj ugledni farani so pa itak zmeraj dobili svoje zadnje počivališče znotraj svetišča.

Med izkopavanjem starih skrj so odkrili tudi temelje stare cerkve. Bila je 2 metra ožja in 3 metre krajša kot sedanja. Prostor okoli cerkve so obzidali leta 1661; od leta 1790 do leta 1794 so pa popravili in olepšali cerkev ter dozidali zvonik, ki pa ga je kasneje porušila strela. Sedaj stoji na njegovem mestu nov in mogočen, ki ga je videti že od daleč, ko se človek bliža Dolini.

Spustili so vodo v cevi naftovoda

Z namenom, da očistijo cevi, so tehniki SIOT-a pretekli ponedeljek spustili vodo v novi naftovod, ki bo vezal Trst v Ingolstadt na Bavarskem. Vodo so zajeli v potoku Glinšica in z njo napolnili štiri velike rezervoarje (skupno 200 milijonov litrov vode).

Z omenjeno vodo bo sedaj očiščen le prvi del naftovoda v dolžini 137 km, in

sicer od Doline do zadnje črpalke na italijanskem ozemlju pri Paluzzi. Voda se pretaka po ceveh s hitrostjo 2 km na uro, tako da bo Paluzzo dosegla v osmih dneh. Po dveh dneh odmora bodo nadaljevali s čiščenjem cevi na avstrijski strani.

Ko bo končano čiščenje z vodo, bo prišlo na vrsto čiščenje z nafto. Te nafte seveda ne bodo zavrgli, temveč samo izločili vodo. Okrog 25. aprila bo v Trst priplulo pet do sedem petrolejskih ladij, da se napolnijo rezervoarji. Teh je petnajst, dva s kapaciteto po 80.000 kubičnih metrov, 13 pa po 50.000 kub. metrov. Skupna zmogljivost vseh rezervoarjev je torej 810 milijonov litrov nafte. Kdaj bo pa naftovod dejansko začel obratovati, se danes še ne ve. To zavisí od končanja del tudi na avstrijskem in nemškem ozemlju ter od pregleda vseh naprav na celotnem področju, kjer so položene naftovodne cevi.

Nova župnijska dvorana v Devinu

V nedeljo smo bili Devinčani prijetno presenečeni. G. župnik nas je po sv. maši povabil na ogled prostorov, ki naj bi služili za župnijske prostore.

Podobnega prostora ali dvorane smo v Devinu zelo pogrešali, kajti organizacijskega udejstvovanja do sedaj sploh ni bilo. Lahko pa upamo, da se bomo Devinčani od sedaj naprej otresli tega očitka.

G. župniku se moramo v prvi vrsti zahvaliti, da smo dobili to dvorano, prav tako imata pa pri tem veliko zaslug G. župan in občinska uprava, ki je tudi gmotno pripomogla k uresničitvi te za župnijsko življenje tako važne zadeve.

blagoslov; mnogi od izletnikov so našli cerkvena vrata, še bolj mnogi pa so že prej »zgrešili« pot in našli zatočišče v obeh gostilnah ter v osmici pri »Drejevih«. Ni manjkalo tradicionalnih štrukljev, ki so na večer čisto pošli, kar pa ne velja za vino, ki ga še ne bo tako hitro zmanjkalo.

Vreme je bilo idealno spomladansko. Po dveh dneh dežja se je v nedeljo Gorica zbudila ovita v meglo, toda lahen vetrič jo je kmalu pregnal. Posijalo je sonce, ki se ves dan ni umaknilo z idilnega štmaverskega brega in izvabilo ljudi, da so se odpeljali v prebujajočo se naravo. Prevladovali so Goričani, ni pa seveda manjkalo že stalnih Tržačanov in Furlanov.

Poleg gostilničarjev so bili najbolj zaposleni karabinjerji iz Podgore, ki so urejevali promet. Zaradi velikega števila vozil so morali uvesti enosmerno vožnjo izmenično v smeri proti Pevmi oziroma proti Klanjščkovim gostilni vse do 18.30. Mnogi so bili razpoloženi kot poje pesem: »Ce študent (sedaj bi bilo treba reči: meščan) na rajšo gre, dobro pije, dobro je...« Vse prav, toda zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko od teh izletnikov je ta dan opravilo svojo versko dolžnost ali se Bogu zvečer zahvalilo za prijetno preživetje dan. Pa bi hvaležnost prav vsem pristojala, saj vse, kar imamo, prihaja iz dobrotne Očetove roke!

Katoliške šole v Hongkongu

V Hongkongu je 28 katoliških šol. Zadnje so odprli te dni. Število vseh učencev, ki obiskujejo katoliške šole v Hongkongu znaša 164.000, to je petino šoloobvezne mladine na tem ozemlju.

ZA KMETOVALCE

Cycocel, zanimiva novost

Zadnja leta so v mnogih državah začeli poskušati na rastlinah novo kemično sredstvo Cycocel ali na kratko CCC. V Ameriki so namreč leta 1950 odkrili, da CCC zadržuje rast in istočasno ojača steblo ter poveča pridelek. Rabili so ga predvsem na okrasnih rastlinah in z njim dosegli odlične uspehe. V Evropi so izvedli poskuse na žitaricah in še posebno na pšenici ter ravnato dosegli zaviljive uspehe. Znano je, da razvoj in rast celic v rastlini urejajo posebne snovi pod imenom auxini. V ta naravni razvoj lahko posežemo s Cycocelom, ki prisili rastlino, da proizvaja manjše toda krepkejšje celice. Pod tem vplivom ostane rastlina nižja, toda steblo ter listni in cvetni peclji postanejo močnejši. Takšne rastline so manjše, toda goste in krepke.

Pri poskubah na pšenici so uporabili 2 do 3 kg aktivnega CCC na hektar, katelega so primerno razredčili z vodo in poskopili po listih v trenutku, ko so rastline že razvile 5 do 7 listov, to je takrat, ko se je začelo razvijati steblo ali drugače povedano, ko se je žito začelo dvigati. S tem so dosegli, da je pšenica zrastle za 20 odstotkov manjša toda steblo so bila močnejša in klasje rodovitnejše. Žito je bilo tudi mnogo odpornejše proti vetru, ni poleglo in zato dalo zanesljiv pridelek. Iz vsakdanjihkušenj vemo, da se v gosti setvi in pri obilici dušičnih gnojil razvijejo mehka in slabotna stebila, ki rada polegajo. Tega se ni treba več bati, kajti Cycocel vse to prepreči. Dalje so opazili, da je bilo žito tudi bolj odporno proti mrazu, suši, boleznim in škodljivcem. Zagotavljajo, da CCC ni nevaren rastlinam in ne ogroža človekovega zdravja.

RADIO TRSTA

Spored od 26. februarja do 4. marca 1967

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15. **Dejstva in mnenja:** 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojano. — 10.15 Od nedelje do nedelje na našem valu. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Pastirji severnih jelenov«. Dramatiziran roman. 1. del. — 12.00 Nabožna glasba. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Odmevi tedna v naši deželi. — 15.30 »Bluf ali Laž in resnica«. Komedija v petih dejanjih. — 17.40 Operetne melodije. — 18.30 Kino, večeraj in danes. — 20.30 Iz slovenske folklore: »Pratika za prvo polovico marca«.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole (za srednjo šolo). Ponovitev ob 17.25. — 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Fran Žgur«, pripravil Rado Bednarik. — 13.30 Priljubljene melodije. — 18.00 Odvetnik za vsakogar, pravna posvetovalnica. — 19.00 Tržaški pripovedniki: (3) »Vladimir Bartol«. — 19.30 Postni govori: Dr. Lojze Suštar: »Živi po veri!« — 21.00 Kulturni odmevi dejstva in ljudje v deželi.

Torek: 12.00 Iz slovenske folklore: »Pratika za prvo polovico marca«. — 17.20 Italijanščina po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 31. lekcija. — 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja. — 20.35 R. Wagner: »Parsifal«, mistična drama v treh dejanjih. Prvo dejanje.

Sreda: 11.40 Radio za šole (oddaja za prvo stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.25. — 12.10 Pomenek s poslušavkami. — 13.30 Glasba iz filmov in revij. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 19.10 Higiiena in zdravje. — 19.25 Deželni zbori. Zbor »Tita Birchebner« iz Tapogliana in Nogareda ob Teru. — 19.45 Ciganski orkester »The Troubadors«. — 20.35 Simfonični koncert orkestra gledališča Verdi v Trstu. V odmoru (približno ob 21.15) Knjižne novosti: Miško Kranjec: »Ukradena ljubezen«.

Četrtek: 12.00 Za smeh in dobro voljo. — 17.20 Italijanščina po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 32. lekcija. — 19.00 Pisani baciončki, radijski tečaj za najmlajše. — 20.35 »Pogreb je navadno popoldne«. Radijska drama.

Petek: 11.40 Radio za šole (oddaja za drugo stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.25. — 13.30 Glasbeno potovanje okoli sveta. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 19.00 Slovenski znanstveni delavci z univerze: Prof. Robert Petaros: »Josip Stritar: Zorin«. — 19.30 Postni govori: Msgr. Lojze Škerl: »Razum, volja in milost pri yerovanju«. — 20.35 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe simfoničnega orkestra RAI-TV iz Milana.

Sobota: 11.50 Orkestri lahke glasbe. — 12.00 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. — 15.00 Glasbena oddaja za mladino. — 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste. — 16.10 Pregled italijanske dramatike (17. oddaja). Poznoromantično gledališče. Prizori iz komedij »Pesnik in plešavka«, »Izobčenec« in »Goldoni in njegovih 16 novih komedij«. — 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. — 19.10 Družinski obzorik: »Manj razviti otroci«. — 20.35 Teden v Italiji. — 20.45 Mali vokalni ansambel, ki ga vodi prof. Ubaldo Vrabc. — 21.00 Za smeh in dobro voljo. — 22.30 Za prijeten konec tedna.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 26. februarja do 4. marca 1967

Vsakdanje oddaje: Prvi program: 17.30 novice; 20.30 novice; 23.00 novice; 17.45 oddaja za otroke. — Drugi program: 18.30 Nikoli ni prepozno.

Nedelja: Prvi program: 11.00 Sv. maša; 11.45 Verske novice; 21.00 Kratka slava Mr. Miffyna; 22.15 Sport. — Drugi program: 22.15 Film.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 TV 7; 22.00 Glasba; 22.30 Film. — Drugi: 21.15 Film.

Torek: Prvi: 19.00 Govori p. Marijan; 21.00 Il mafioso, film A. Sordija. — Drugi: 21.15 Sprint; 22.00 L'approdo; 22.45 Beethovnova glasba.

Sreda: Prvi: 21.00 Almanah; 22.00 Sport ob sredah. — Drugi: 21.15 Spoštovana oseba; 22.15 Iz sveta znanosti in tehnike.

Četrtek: Prvi: 21.00 Film; 22.00 Politična tribuna. — Drugi: 21.15 Oddaja o mladih ljudeh; 22.15 Obdolženec, vstanite! (film).

Petek: Prvi: 21.00 Vse prav, drama Pi-randella. — Drugi: 21.15 Zgodovina v preskavi; 22.00 Družina.

Sobota: Prvi: 19.45 Duhovni pogovori; 21.11 Il tappabuchi. — Drugi: 21.15 Glasba Bergonzi; 22.15 Film.

Ukinjeni vizumi za Bolgarijo

V zvezi z mednarodnim turističnim letom je bolgarska vlada sklenila ukiniti vstopne vizume za tuje turiste, ki bodo letos obiskali Bolgarijo. Je to za Jugoslavijo druga država na svetu, ki se je odločila za ta korak.

ŠPORT

Odbojka. Prihodnjo nedeljo se bo začelo deželno odbojgarsko prvenstvo »Serie C«. Udeležuje se ga osem moštev: dve slovenski (»Kras« iz Zgonika in Olympija), dalje tri moštva z Goriškega (Gaslici iz Gorice, Torriana iz Gradiške, Libertas iz Turriaco), dve iz Trsta (ACEGAT in ACLI) ter eno iz Vidma (CSI Salt). Olympija bo igrala prvo tekmo v Trstu proti ACLI.

Deželno juniorsko odbojgarsko prvenstvo pa se bo izvršilo dne 23. februarja v Gorici. Za naslov deželnega prvaka se bodo pomerila tri moštva: ENAOLI iz Trsta, PAV iz Vidma ter Olympija iz Gorice.

OBVESTILA

Nabirka za katoliški tisk. V prihodnji številki bomo objavili pregled nabirk, ki so bile zbrane na nedeljo katoliškega tiska, 29. januarja na Goriškem. Prosimo vse tiste, ki do sedaj nabirke še niso oddali, da to takoj storijo in jo izročijo na upravi našega lista ali pa vsaj sporočijo, koliko je bilo nabranega.

Vse naročnike verske revije »Duhovno življenje«, ki izhaja v Argentini, obveščamo, da je bila zaradi silne inflacije, ki tam vlada in zaradi občutnega povišanja tiskarskih stroškov, povišana za Italijo letna naročnina od 2.000 na 2.800 lir. Uprava revije bo hvaležna za blagohotno razumevanje.

Postaja Trst A v slovenskem jeziku ima v načrtu nekaj koncertov s sodelovanjem pevskih ansamblov iz Trsta in Gorice. Prvi teh koncertov, na katerem bo nastopil moški pevski zbor »Prosek-Kontovel« pod vodstvom Ignacija Ote, bo v petek, 3. marca ob 21. uri v avditoriju »A« na sedežu postaje v ulici Fabio Severo 7. Spored obsega antične in moderne polifonske skladbe ter ljudske pesmi. Vstop z vabilom, ki bodo na razpolago v veži sedeža 2. in 3. marca.

DAROVI:

Za Alojzijevišče: N. N. 2.000; N. N. Rupa, 500; M. Z. 3.000; N. N. družbenica 2.000; N. N. 1.000; družina Frandolič 1.500; M. P. ob smrti Lene Schwarz iz Zabnic 1.000; gđc. Mikuluž Gabrijela v spomin pok. Otilije Strel-Trpin 3.000 in M. O. namesto cvetja na grob imenovane 1.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: N. N. Gorica, lir 50.000; v isti namen daruje lir 2.000 A. D. ob spominu 15-letnice smrti dragega očeta.

Vsem dobrotnikom Bog povrni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Mečnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici
Izdaja Katoliško tiskovno društvo

GORIŠKE NOVICE

SLOVO GORIŠKEGA NADŠKOFA

Na prvi petek, dne 3. marca zvečer ob 8. uri se bo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku g. nadškof poslovil od slovenskih duhovnikov in vernikov predno ljudski goriško nadškofijo. Maševal bo, govoril in obhajal. Med sv. mašo bo ljudek petje, ob vohodu v cerkev ga bo pozdravil pevski zbor s pesmijo »Ecce sacerdos magnus« (Glejte, veliki duhovnik).

Pridite, slovenski verniki ne le iz mesta, ampak tudi z dežele k temu slovesu v obilnem številu! Pokažimo s polnoštevilno udeležbo svojo zvestobo Cerkvi in škofom!

Sestanek staršev na goriških višjih srednjih šolah

Preteklo nedeljo se je v prostorih učiteljskega doma v Gorici vršil sestanek staršev, ki je bil prvi v letošnjem šolskem letu. Vodil ga je ravnatelj dr. Rosi. Starši so se v velikem številu odzvali vabilu. S svojo res skoro polnoštevilno prisotnostjo na sestanku so izpričali, da ni res, kar se tu pa tam sliši, da se slovenski starši premalo zanimajo za svoje otroke na šoli. Med razgovorom je prišlo do ugotovitve, da če premalo prihajajo k profesorjem med tednom, ko so govornice ure, je temu kriva njihova zaposlenost. Zato so izrazili željo, naj bi takra srečanja bila večkrat ob nedeljah, ko so prosti.

Nato je ravnatelj pojasnil staršem, kako poteka letošnje šolsko leto in kako je z učnimi uspehi. Pri tem je poudaril težave, ki so v 1. razredu učiteljskega in pa v četrtem gimnaziju, ker so letos prvič prišli v te razrede dijaki iz enotne srednje šole, kjer je pouk latinščine silno omejen ali ga celo ni, v višjih razredih pa se po dosedanjih programih zahteva od dijakov v kratkem času preveliko znanje tega jezika. Toda to ni težava samo na slovenski šoli, ampak se isto dogaja po vseh šolah v državi, je poudaril ravnatelj Rosi, saj so o tem pisali že številni veliki časopisi v državi. Nadalje je omenil še težave, ki nastajajo zaradi prekomernega zamenjavanja učnih moči, za kar je pa zopet krivo dejstvo, da višje šolske oblasti niso še razpisale natečajev za stalna profesorska mesta na slovenskih šolah v Italiji.

Za temi jasnimi in tehtnimi pojasnili o splošnih zadevah šole je ravnatelj dal pregled uspehov v posameznih razredih. Dosedanji uspehi so v večini razredov srednje dobri, le v nekaterih je nekoliko slabše.

Sledil je razgovor staršev s posameznimi profesorji, ki se je zavlekel do polne in čez.

nimi profesorji, ki se je zavlekel do polne in čez.

Občni zbor sindikata slovenske šole v Gorici

Pretekli teden se je vršil občni zbor goriškega sindikata šolnikov za slovenske šole. Dosedanje vodstvo je na občnem zboru podalo svoja poročila, iz katerih je bilo razvidno, da je odbor precej redno zasedal in tudi obravnaval številna važna vprašanja slovenskih šol. Marsikdaj je s svojim delom pomagal k njih rešitvi.

Med debato so odborniki pojasnili, kako so se lotili tudi vprašanja učbenikov za šole. Nekateri navzoči so bili mnenja, da se moramo glede učbenikov za slovenske srednje šole nasloniti predvsem na lastne moči in ne prepustiti te zadeve politikom, ki je nikoli ne bodo rešili.

Tudi mi smo mnenja, da je tako. Zadevo naj bi vzela v roke oba sindikata iz Gorice in Trsta.

Nova doktorica

V petek, 17. t. m. je ga. Majda Sfiligoj, poročena Koršič, dosegla na tržaški univerzi doktorat v leposlovju. Doktorsko tezo iz srednjeveške zgodovine z naslovom »Raziskovanja o izvoru in razvoju solkanskogoriške župnije« je razpravljala s prof. Tabaccom. Gospa Majda je že prej dosegla v Trstu diplomo prevajalke v angleščini in francoščini. Cestitamo!

Pomladno slavje v Štinvru

V Štinvru pod Sabotinom so v nedeljo proslavili sv. Valentina, »prvega pomladnasa«. Sv. Valentin je imel svoj čas lično svetišče na vrhu sabotinskega grebena, potem pa so po razrušenju cerkve njegov kip prenesli v cerkvico na pobočju, kjer dela družbo sv. Mavru, opatu in puščavniku. V tej cerkvi je bila v nedeljo slovesna služba božja in popoldne slovesen

Tudi radio Celovec pozna slovenske oddaje, toda daleč v manjšem obsegu kot radio Trst A. Med tednom so poročila razen ob sobotah ob 14.15, ob sobotah znana enurna oddaja ob 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca, ki vsebuje voščila in glasbo po željah, ob nedeljah pa je ob 7.30 duhovni nagovor, nato pa pozdravi in voščila s pesmijo in glasbo. — Na sliki v sredini je urednik slovenskih sporedov na celovškem radiu H. Hartman, ki se je udeležil 1. februarja sprejema slovenskega Radijskega odra v Trstu. Ob njem Ado Lapornik in ga. Mirka Štokova